

Finanskomiteen
Stortinget

Deres referanse
Vår referanse 18/00364-33
Vår dato 14.05.2020

Fellesorganisasjonen (FO)

Mariboegate 13
0183 Oslo

Postadresse:
Pb. 4693 Sofienberg
0506 Oslo

Telefon:
+47 919 19 916

E-post:
kontor@fo.no

Bankgiro: 9001.06.35674

Bankgiro kontingent:
9001.08.71394

Org.nr:
870 953 852 MVA

Fellesorganisasjonen (FO) med innspill til finanskomiteen om revidert nasjonalbudsjett fo.no

Fellesorganisasjonen (FO) er fagforeningen og profesjonsforbundet for over 30000 barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.

Kommuneøkonomien har stor betydning for lokalsamfunn og levekår for befolkningen. Velferdstjenester skal bidra til at vi, etter pandemien, kommer tilbake til et mer normalt liv uten for store negative konsekvenser. Mange har slitt gjennom uker med særlige tiltak og isolering, og i mange kommuner er det stort behov for å ivareta økte psykososiale utfordringer og ekstra tiltak og tjenester til utsatte og sårbare grupper.

Kompenser kommunene for alle ekstraordinære utgifter ved koronaepidemien

Kommunene har på kort tid fått store nye oppgaver å ivareta, samt store ekstra utgifter og mindre inntekter som følge av perioden med nedstegningstiltak, og ikke minst når samfunnet langsomt åpnes igjen med ekstra tiltak i form av økt bemanning, smitteverntiltak etc. for å få hjulene i gang igjen. Dette er oppgaver som skal håndteres i en allerede presset kommuneøkonomi.

Kommuneøkonomien har over tid blitt svekket. Årlige generelle effektiviseringskutt på 0,5 % og få nye midler har gitt en minimal vekst i frie inntekter, for mange kommuner en reduksjon. Ved utgangen av 2019 viser tall fra SSB at de aller fleste kommuner har et netto driftsresultat under TBU's anbefaling på 1,75 %.¹

Mange kommuner uttrykker stor usikkerhet knyttet til konsekvensene av økte utgifter og lavere inntekter. FO er svært bekymret for at manglende kompensasjon kan føre til kutt i grunnleggende velferdstjenester og større ulikhet på sikt. For å sikre at kommunene er i stand til å forebygge kort- og langsiktige konsekvenser og ivareta samfunnets og befolkningens behov for bistand må det overføres 20 milliarder ekstra til kommunene. Dette må videreføres i 2021.

Konsekvenser av manglende kompensasjon

FO mener presset på kommuneøkonomien og usikkerheten knyttet til kompensasjon kan gi kutt og nedskjæringer i grunnleggende velferdstjenester. Dette vil særlig ramme allerede pressede velferdstjenester og forebyggende tiltak. Med krav til

bemanningsnormer for skole og barnehage har kommunen reduserte muligheter til kostnadskutt på disse områder. Sannsynligvis vil det være forebyggende tjenester og tiltak og helse- og omsorgstjenestene som kan bli hardest rammet dersom kommune ikke blir fullt ut kompensert for merutgifter i forbindelse med pandemien.

Det må overføres tilstrekkelig med ressurser til kommunene for å drive kritiske velferdstjenester på et forsvarlig nivå; til barnevern, sosiale tjenester i Nav, rus, psykisk helse og tjenester til personer med utviklingshemning er et svært viktig, nasjonalt ansvar å ivareta.

Tiltakspakke til barn og unge i sårbare situasjoner

Det er positivt at regjeringen kommer med en egen tiltakspakke rettet mot barn og unge i sårbare situasjoner. Vi har ved flere anledninger påpekt behov for en samlet kartlegging av utfordringene knyttet til disse barna, for å treffe både på målretting og ramme for tiltakspakken. Det som beskrives som «sårbare» barn er ei svært sammensatt gruppe som befinner seg i ulike sårbare situasjoner. Det er derfor viktig at vi nå følger godt med på ulike gruppers tilbud og hvilke konsekvenser den lange nedlukkingen har hatt for alle barn og unge. De foreslåtte 400 millioner kronene er likevel langt fra tilstrekkelig for å dekke kommunenes økte utgifter.

Vi viser til vårt brev med konkrete forslag til en tiltakspakke for elever med behov for tilrettelegging sendt partiene på Stortinget 4. mai fra FO og fem andre organisasjoner. Vi håper komiteen vil ta våre forslag inn i tiltakspakken.

Med bakgrunn i at det er innrapportert færre saker til barnevernet samtidig som risikofaktorene i enkelte familier har økt (som tap av jobb, stengte familievernkontor, trangboddhet, isolasjon) må vi forvente at det nå vil være flere barn og familier med hjelpebehov og et økt trykk på både barnevernet og familievernet. Barnevernet må derfor styrkes med mer ressurser.

Forebyggende arbeid blant ungdom som er i risiko for å begå kriminalitet

Det er nå stor bekymring for at kriminaliteten blant ungdom vokser, særlig i Oslo. Med bakgrunn i den lange nedstegningsperioden har mange av tilbudene til ungdom i risiko for å begå kriminalitet vært sterkt redusert. Det gjelder blant annet:

- Mangelfull oppfølging i skolen hvor de som gjennom lang tid har vært i fare for å falle fra ikke blir fulgt godt nok opp og hvor risikoen nå for å droppe ut er blitt større
- Tap av lærlingeplass og arbeid
- Stengte fritidsaktiviteter
- Mangelfull kommunal oppfølging på grunn av smittevern hensyn
- Redusert tilbud i spesialisthelsetjenesten som BUP og rusbehandling.

I tiden vi nå er inne må disse ungdommene blir fulgt opp. FO savner derfor konkrete politiske tiltak knyttet til det forebyggende arbeidet.

Tydeligere tiltak mot utenforskap

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til NAV med 700 millioner kroner, samt omprioriteringer i NAVs oppgaver. Det er positivt. Men vi er skuffet over at arbeidsinkludering ikke er omtalt i regjeringens budsjettforslag. FO er bekymret for at koronautbruddet vil føre til at enda flere blir stående utenfor arbeidslivet. Særlig gjelder dette brukergrupper som allerede har en svak tilknytning til arbeidslivet på grunn av språkproblemer, sosiale eller helsemessige utfordringer.

Det må på plass tydeligere tiltak for å unngå at det oppstår et varig utenforskap blant grupper som sliter med arbeidstilknytning generelt. Det gjelder særlig fremmedspråklige/innvandrere, ungdom og personer psykiske helseplager eller andre helseproblemer og/eller funksjonsnedsettelse. Inkluderingsdugnaden og ungdomsinnsatsen kan ikke settes på vent i krisetid. NAV må prioritere arbeidsrettet oppfølging av de som er særlig utsatt for å havne utenfor i krisetid.

Det er også skuffende at regjeringen ikke satser mer på arbeidsmarkedstiltak i en tid når behovene for tiltak er større enn noen gang. Selv med dagens arbeidsmarked og smitteverntiltak bør det være mulig å gi flere muligheten til å prøve seg i arbeidslivet. Det er derfor viktig at Navs arbeidsrettet tiltaksarbeid kommer raskt i gang igjen.

Med vennlig hilsen

Mimmi Kvisvik
Forbundsleder

Anine Terland
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent